

Mange islændinge og færinger, der bor i Danmark, ønsker, at deres børn kan få patronymnavne, dvs. fars eller mors fornavn efterfulgt af -søn/-datter, -son/-dóttir eller tilsvarende endelse, der viser slægtskabet.

Der er i 1988 fastsat regler i medfør af navnelovens § 18, stk. 2, om, at islandske statsborgere, der opholder sig midlertidigt i Danmark, og således fortsat har domicil i Island, kan navngive deres børn efter islandsk navneskik, jf. bekendtgørelse nr. 96 af 24. februar 1988 om anvendelse af islandske regler om personnavne.

Børn, der fødes i Danmark af personer med tilknytning til Færøerne, kan ikke få efternavn efter færøsk navnelov, hvis forældrene har domicil i Danmark. Er forældrene kun midlertidigt bosat i Danmark, og agter de at flytte tilbage til Færøerne, kan barnet dog navngives på Færøerne efter færøske regler, og navnet vil efterfølgende kunne tilføjes den danske ministerialbog.

Der er dog udviklet en administrativ praksis, hvor efter piger kan få tilladelse til at få fars eller mors fornavn med endelsen -datter som yderligere fornavn. Praksis er oprindelig udviklet efter ønske fra islandske statsborgere i Danmark, men også danskere har ønsket denne mulighed for at tillægge deres børn et patronymnavn. Tilladelse er dog betinget af, at barnet samtidig får et egentligt fornavn som 1. fornavn. I praksis kan dette som hovedregel kun lade sig gøre for piger. Navne med endelsen -sen eller -søn kan derimod i almindelighed kun tillægges efter reglerne om mellem- og efternavne. Dette vil dog sjældent være muligt, da de fleste -sen-navne er forbeholdte. Navnet vil derfor som hovedregel ligge for tæt på et forbeholdt efternavn.

2.8.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har ved sine overvejelser om indførsel af adgang til at tage et patronymnavn overvejet, om en sådan ordning bør udformes således, at den udover patronymnavne efter islandsk/færøsk navnetradition også tillader patronymnavne efter dansk navneskik.

Der har i den forbindelse i udvalget været enighed om, at der ikke bør indføres en adgang til at danne patronymnavne på -sen, idet denne endelse ikke længere i dansk sprogbrug kan antages at blive opfattet som et patronymnavn, men derimod må opfattes som kønsneutral.

Navnelovsudvalget har derimod fundet, at der bør være adgang til at tage et patronymnavn med endelsen -søn eller -datter.

Udvalget har herved lagt vægt på, at det grundlæggende princip for en ny navnelov bør være, at borgerne så vidt muligt selv bør have ret til at bestemme deres eget navn, at der er ønske om anvendelse af danske patronymer, og at den nuværende ordning nævnt under pkt. 2.8.2.1. er utilfredsstillende, da disse navne ikke fremstår som egentlige fornavne og kun gælder for piger.

Hertil kommer, at genindførelsen af patronymnavne på trods af forbuddet i dåbsforordningen af 1828 mod anvendelse af patronymnavne ikke kan antages at stride mod dansk navneskik, da patronymnavne tidligere har været et meget vigtigt element i dansk navneskik, navnlig på landet. Udvalget har endvidere fundet, at de administrative hensyn, der lå bag afskaffelsen af patronymnavne i det 19. århundredes navnelovgivning ikke efter indførelsen af bl.a. CPR længere kan anses for at være så tungtvejende. Hensynet til at sikre myndighedernes overblik over slægtsforbindelser og den enkeltes identitet varetages således ikke længere alene af navnelovgivningen. Udvalget har derfor ikke fundet, at disse hensyn fortsat afgørende kan tale imod en liberalisering af navnelovgivningen på dette punkt.

Endelig har udvalget overvejet, om patronymnavne fortsat bør nægtes af hensyn til personer, der bærer et traditionelt dansk -sen-navn. Problemet opstår f.eks., hvis en dreng ønskes tillagt patronymnavnet Holgersøn, idet efternavnet Holgersen er et beskyttet efternavn.

Udvalget har imidlertid ikke fundet, at dette hensyn bør afskære en genindførelse af den traditionelle danske patronymskik. Udvalget har herved navnlig lagt vægt på, at et navn, der ender på -søn, tilstrækkeligt klart vil fremstå som et andet navn end et -sen-navn, uanset at udtalen af de to navne vil ligge ganske tæt op ad hinanden.

På baggrund af ovenstående har udvalget fundet, at der bør være adgang til at tage et patronymnavn med endelsen -søn eller -datter.

I lyset af udvalgets overvejelser om islandske/færøske og danske patronymnavne finder udvalget, at der – på samme måde som i den nye norske navnelov § 4, stk. 1, nr. 2 – også bør være adgang til at tage et patronymnavn dannet efter andre sprog.

En genindførelse af adgangen til at anvende patronymnavne i dansk ret må efter udvalgets opfattelse udformes med udgangspunkt i denne tradition, således at disse navne er personlige og retvisende og dermed ikke kan gives videre til børn og ægtefæller m.v.